

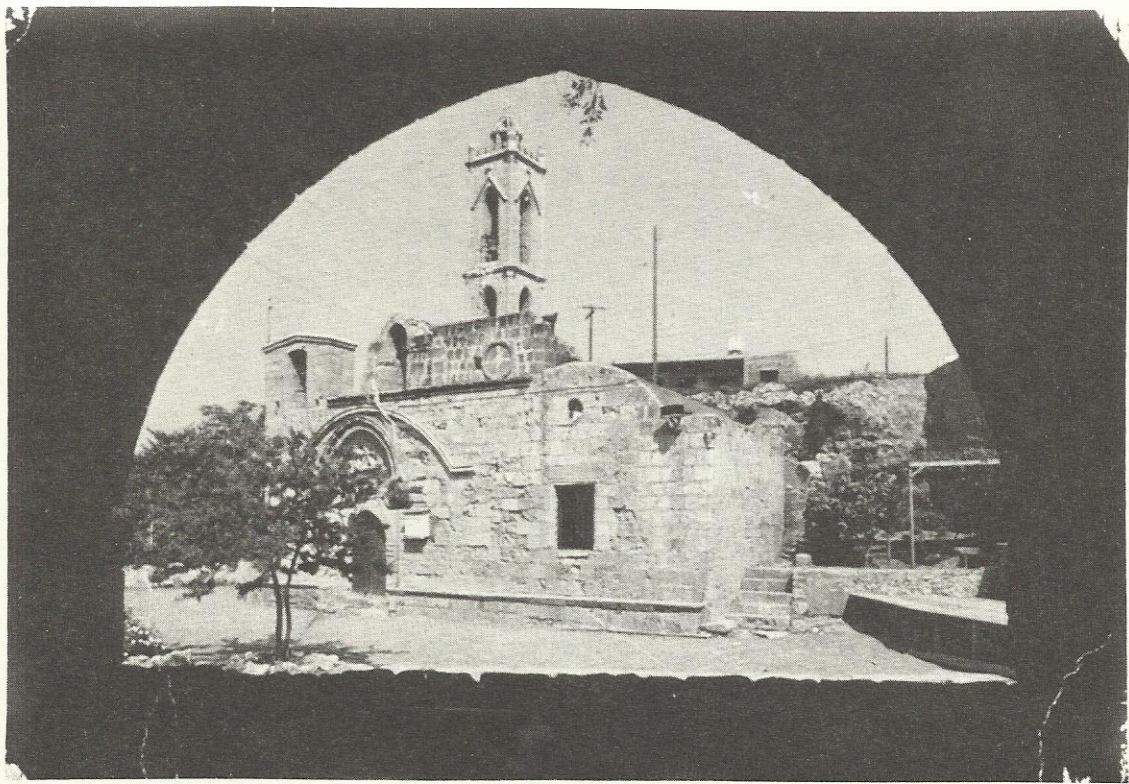
ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ*

ΘΑ ΠΑΜΕ σήμερα ως τήν Ἁγία Νάπα, ὡς τήν νοτιοανατολική ἄκρη τῆς ἐλεύθερης Κύπρου, σέ ἀπόσταση ἀναπνοῆς ἀπό τό Τουρκοκρατούμενο Βαρόσι, τήν Ἀμμόχωστο. Ὁ τουρισμός ὀλοένα τήν διαφημίζει, σέ σημεῖο πού ἄν τήν παραλείψεις ἀπό τό πρόγραμμα σου, νά θεωρηθεῖ τό ταξίδι σου πολύ φτωχό σέ συγκομιδή γνώσεων γιά τήν καλύτερη γνωριμιά σου μέ τό νησί.

Ἀπό μιά ἄποψη, τήν τουριστική, αὐτό εἶναι σωστό. Ἀλλά ὄχι μόνο. Γιατί ἄν περιοριστεῖς σ' αὐτή σίγουρα θά γυρίσεις ἀνεπαρκῆς ἀπό τήν Κύπρο. Χωρίς ἓνα κομμάτι ἀπ' τήν ψυχή της. Γιατί ἡ Ἁγία Νάπα δέν εἶναι μόνο ἓνα γραφικότατο παραθαλάσσιο θέρετρο, πού δέν χορταίνεις τόν ἥλιο, τήν ἀμμουδιά καί τή θάλασσα. Εἶναι καί κάτι ἄλλο. Καί γι' αὐτό θέλω νά μιλήσουμε σήμερα. Στή σειρήνα τοῦ τουρισμοῦ πρέπει συχνά νά ταπώνουμε τ' αὐτιά μας καί νά ψάχνουμε γιά τό οὐσιαστικότερο, πού συνήθως δέν προβάλλεται, γιατί δέν εἶναι ἐμπορεύσιμο. Καί ἡ χαρά τοῦ ταξιδιοῦ εἶναι κυρίως χαρά πνευματική, πού ὅποιος μπορεῖ νά τή νιώσει, αὐτός μονάχα θά βγεῖ κερδισμένος. Νά δοῦμε ὁμως ποιά εἶναι ἡ Ἁγία Νάπα. Πρώτη φορά τήν ἄκουσα κι ἐγώ στήν Κύπρο καί νόμισα, ὅτι πρόκειται γιά τοπική ἁγία. Ὅχι, λοιπόν, δέν εἶναι. Ἡ Ἁγία Νάπα εἶναι ἡ Παναγία. Μιά ἀπό τίς πάρα πολλές Παναγίες τῆς Κύπρου. Πῶς ἐπῆρε αὐτό τό ὄνομα;

Νάπα εἶναι μιά ἀρχαία ἑλληνική λέξη, πού στήν κυπριακή διάλεκτο χρησιμοποιεῖται ἀκόμα καί σημαίνει ξύλο, σκιερός, δάσος

* Ἐφ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», φ. 18-10-85.

'H' Ayia Napa

καί ἐπειδή τά πολύ παλιά χρόνια, γύρω στόν 14-15ο αἰώνα, τό μέρος ἐκεῖνο ἦταν δασωμένο, τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας, πού βρέθηκε ἐκεῖ μέσα στό δάσος σέ μιὰ σπηλιά, ὁ λαός τήν ὀνόμασε «Νάπα», Παναγιά τοῦ Δάσους, δηλαδή.

Σήμερα ὁ τόπος εἶναι, σχεδόν, караφλός, τόν τσουρουφλίζει ὁ πυρωμένος καί ἀνελέητος ἥλιος τοῦ Νότου, ὁ Ἄνατολίτης, πού πολύ, πάρα πολύ... μυρίζει Ἄφρική. Τό κλίμα τῆς Κύπρου, ἄλλωστε, ἐπηρεάζεται ἀπό κεῖ κάτω. Τό παλιό γραφικότατο ψαροχώρι, χαμένο στά μοντέρνα μεγάλα ξενοδοχεῖα καί στίς ποικίλες τουριστικές ἐγκαταστάσεις, μελετημένα ὅλα στήν ἐντέλεια, χωρίς βαρβαρότητες, ἔχασε, βέβαια, τήν ἡσυχία του, ὅπως συνήθως συμβαίνει, ἔγινε ὅμως πασίγνωστο ὡς τήν ἄκρη τοῦ κόσμου, διάσημο. Μοιραῖο θῦμα τῆς θεότητας τῆς ἐποχῆς μας, τοῦ τουρισμοῦ. Ἄν μπορούσε, ἄς ἔκανε διαφορετικά. Ἡ βία ἔχει πολλά κεφάλια, ἀληθινή Λερναία Ὕδρα. Γλυτώνεις τό πρῶτο, τό δεύτερο, τό τρίτο, τό τέταρτο θά σέ καταβροχθήσει. Δέν ἔχει ἀστεῖα. Σοῦ πετάει λίρα μέ οὐρά, φοῦχτες τούς παράδες καί τά καλούδια κι ἄντε ν' ἀντέξεις. Διαβόλου γέννα.

Στολίδι, λοιπόν, τοῦ τόπου εἶναι τό μοναστήρι τῆς Ἁγίας Νάπας, τῆς Παναγίας τοῦ Δάσους, πού ἀπό τό 1971 χρησιμοποιεῖται ὡς κέντρο μελέτης, ἔρευνας καί συνεδρίων τῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν. Τό καθολικό του λειτουργεῖται καί παραμένει κέντρο λατρείας γιά τούς κατοίκους τῆς περιοχῆς, ὅπως καί τά παλιά χρόνια, ἀπό τήν ἴδρυση τοῦ μοναστηρίου, τόν 15ο αἰώνα. Σάν μονή εἶναι διαλυμένη σήμερα. Μετά τήν εἰσβολή τοῦ «Ἀτίλα» κατοικήθηκε ἀπό πρόσφυγες ἕνα διάστημα, ὥσπου ἀποκαταστάθηκαν σέ ὠραιότατα σπίτια, πού ἔχτισε ἡ Κυβέρνηση γι' αὐτό τό σκοπό. Καί πάλι τά μοναστήρια, σέ ὄρες κατατρεγμοῦ, στέγασαν τό λαό τοῦ Θεοῦ καί πρόσφεραν τήν θαλπωρή τους καί τήν παραμυθία τους στά θύματα τῶν Ἀγαρινῶν.

Τό μοναστήρι τῆς Ἁγίας Νάπας ὅμως δέν ἦταν ἐξαρχῆς ὀρθόδοξο. Χτίστηκε ἀπό μιὰ ἀρχοντοπούλα τῆς Βενετιᾶς, στά χρόνια πού ἡ Δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Μάρκου δυνάστευε τό νησί. Ἡ ἀρχοντοπούλα, λοιπόν, πού ἔμενε μέ τούς πλούσιους γονιούς της στήν κοντινή Ἀμμόχωστο, εἶχε, λέει, ἀγαπήσει ἕνα φτωχό παλικάρι, ἀλλά οὔτε ὁ πατέρας της, οὔτε ἡ μητέρα της ἤθελαν ν' ἀκούσουν νά κάμουν γαμπρό τους τόν ἀγαπημένο τῆς κόρης τους, πού ἀνῆκε στήν λαϊκή τάξη. Καί τότε ἡ ἐρωτευμένη ἀρχοντοπούλα, ἀπογοητευμένη, πῆρε τά μάτια της κι ἔφυγε ἀπό τό σπίτι. Περιπλα-

νήθηκε σέ βουνά καί κάμπους καί τελικά ἔφτασε καί στήν Ἁγία Νάπα, πού τό σπήλαιό της ἦτανε, φαίνεται, ἀπό πολύ παλιά κέντρο λατρείας γιά τούς κατοίκους τῆς περιοχῆς. Ἐχτισε ἐκεῖ κελιά, ναό, μύλο καί ἐλαιοτριβεῖο. Μέ δύο λόγια καλογέρεψε καί δέν ἄργησε τό μοναστήρι ἐκεῖνο νά συγκεντρώσει πολυμελή ἀδελφότητα.

Ἡ Ἁγία Νάπα ὅμως ἡ Παναγία τοῦ Δάσους δέν ἦτανε Φράγκα, παπική. Ἦτανε τῶν ὀρθοδόξων, σκλάβων στους Φράγκους, ἀλλά ἦτανε δική τους. Μέ τά πολλά, λοιπόν, χτίζουने καί τοῦτοι μιά ἐκκλησιά ἐκεῖ κοντά, σύνορο, πού ὅταν φύγανε οἱ Φράγκοι, φαίνεται, ὅτι τό ἱερό ἐκεῖνο μέρος πέρασε ὄλο στά χέρια τῶν ὀρθοδόξων καί τό μοναστήρι ἔμεινε δικό τους, ὀρθόδοξο. Ἐνα λατινικό παρεκκλήσι ὑπάρχει καί σήμερα, σημάδι τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Ἀπό τότε ὑπάρχουने καί κάτι θεόρατα δέντρα, συκομουριές, πού λένε, ὅτι τίς φύτεψε ἐκεῖνη ἡ ἰδρύτρια τοῦ μοναστηριοῦ, ἡ ἀρχοντοπούλα ἀπό τή Βενετιά, μέ τά πλούτη καί τίς δόξες τῆς πατρίδας της καί τῶν γονιῶν της. Σέ μιά πέτρινη σαρκοφάγο, πού παράγγειλε ἡ ἴδια καί ἔγινε καί ὑπάρχει καί σήμερα, εἶπε καί σκαλίσανε ἐπάνω τέσσερις φιγούρες: τοῦ πατέρα της μέ κορόνα στό κεφάλι, τῆς μητέρας της, τῆ δική της καί ἑνός λιονταριοῦ, σύμβολο, ὡς γνωστό, τῆς περιδοξῆς Βενετιάς.

Ἀρχικά τό μοναστήρι ἦτανε γυναικεῖο, ἀλλά μετά ἔγινε ἀνδρικό. Εἶχε πλούτια πολλά, περιουσία. Μετά ὅμως, στά μέσα τοῦ 18ου αἰώνα, ρῆμωσε καί δέ φαίνεται νά ξαναστέρωσε μοναχός ἐκεῖ. Οἱ ἐκκλησιαστικές ἀρχές ὅμως καί ὁ λαός τό φροντίζανε καί συντηρήθηκε, ὄχι ὅμως ὡς τό τέλος. Ἐπαθεν πολλές φθορές καί τμήματά του γκρεμίστηκαν. Σήμερα ἀνοικοδομήθηκε καί ἐξυπηρετεῖ τό σκοπό πού εἶπαμε στήν ἀρχή. Ὁ παλαιός ναός συντηρεῖται σέ καλή κατάσταση κι ὁ πιστός λαός προσκυνάει τήν Παναγιά τοῦ Δάσους καί ἐπικαλεῖται τήν παραμυθία της καί τήν βοήθειά της. Ὅπως τούς παλιούς δύσκολους ἐκείνους καιρούς τῶν Φράγκων καί τῶν Ἀγαρινῶν. Οἱ Ἀγαρινοί τοῦ « Ἀτίλα » δύο βήματα εἶναι, σέ ἀπόσταση πνοῆς, ἀνάσας. Κι ἀπό στεριᾶς κι ἀπό πελάου. Ἐτσι νά καβατζάρεις τόν κάβο Γκρέκο, ἄραξες στό Βαρόσι, τήν Ἀμμόχωστο.

— Ἁγία μου Νάπα κάμε νά φύγουνε οἱ Ἀγαρινοί, νά πᾶνε στόν ἀγύριστο, στήν Ἀσία...